

είδος

είδος, το, ουσ. [*<αρχ. είδος*], το είδος. **1.** η όψη ενός αντικειμένου, η μορφή, η εξωτερική εμφάνιση ή ποιότητα και, κατ' επέκταση, ό,τι το χαρακτηρίζει, η ταυτότητά του: «τι είδους αυτοκίνητο θέλεις ν' αγοράσεις;». **2.** ό,τι κατατάσσεται σε μια ομάδα λόγω κάποιου κοινού χαρακτηριστικού: «υπάρχουν πολλά είδη συμπεριφοράς». **3.** στον πληθ. **τα είδη**, τα αντικείμενα, τα προϊόντα για κάποια χρήση ή προορισμό: «είδη καπνιστού || είδη οικιακής χρήσης || εποχιακά είδη»·

- *είδος πρώτης ανάγκης*, οτιδήποτε είναι απόλυτα χρειαζόμενο ή απόλυτα απαραίτητο στη ζωή του ανθρώπου, ιδίως καταναλωτικά αγαθά ή υπηρεσίες που προσφέρονται από το κράτος στον πολίτη: «δεν έχει προσβληθεί απ' το μικρόβιο του καταναλωτισμού και αγοράζει μόνο τα είδη πρώτης ανάγκης || ο ηλεκτρισμός σήμερα είναι είδος πρώτης ανάγκης»·

- *ειδών ειδών*, **α.** πολλών και διαφόρων ειδών, λογίων λογίων: «υπάρχουν ειδών ειδών άνθρωποι». **β.** σε μεγάλη ποικιλία: «σ' αυτό το μαγαζί μπορείς να βρεις ειδών ειδών ποτά»·

- *είναι άλλου είδους ταραχή*, **α.** οτιδήποτε μας προξενεί μεγάλη συγκίνηση, μεγάλη ικανοποίηση, ιδίως πανέμορφη γυναίκα: «αγόρασα ένα αυτοκίνητο που είναι άλλου είδους ταραχή || η γυναίκα του τάδε είναι άλλου είδους ταραχή». **β.** οτιδήποτε μας δημιουργεί μεγάλα προβλήματα: «έχει τέτοια γκρίνια η γυναίκα του, που είναι άλλου είδους ταραχή || μπλέχτηκα με μια κωλοδουλειά, που είναι άλλου είδους ταραχή»·

- *έκαστος στο είδος του*, ο καθένας ασχολείται ευχάριστα και με μεράκι με αυτό που μπορεί να αποδώσει. Πρβλ. *έκαστος στο είδος του κι ο Λουμίδης στους καφέδες*·

- *εν είδει*, με τη μορφή, σαν...: «μου 'δωσε ένα χρηματικό ποσό εν είδει δανείου». Πρβλ.: *και τὸ πνεῦμα ἐν εἶδει περιστερᾶς ἐβεβαίον τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές* (Απολυτίκιο των Θεοφανίων)·

- *κάθε είδους*, από όλα τα είδη, από κάθε κατηγορία: «μια κάβα έχει κάθε είδους ποτά || μέσα στη νύχτα κυκλοφορούν κάθε είδους άνθρωποι»·

- *καθένας εις το είδος του έχει και την αξιάδα*, βλ. φρ. *έκαστος στο είδος του*·

- *μόνος στο είδος του*, (για επαγγέλματα ή τέχνες) μοναδικός, αξεπέραστος ακόμη και σε σχέση με τους ομοτέχνους του: «δεν αφήνω εγώ το μηχανικό μου, γιατί είναι μόνος στο είδος του»·

- *πληρώνει σε είδος*, (για γυναίκες) δεν πληρώνει με χρήματα για κάποια εξυπηρέτηση που της έγινε ή για κάποιο προϊόν που αγόρασε, αλλά το ανταλλάσσει με το σεξ που προσφέρει: «όλοι θέλουν να την εξυπηρετούν, γιατί πληρώνει σε είδος»· βλ. και φρ. *πληρώνω σε είδος*·

- *πληρώνω σε είδος*, αγοράζω ένα προϊόν και αντί χρημάτων δίνω άλλο προϊόν ίσης αξίας ή, αντί να πληρώσω χρήματα, προσφέρω κάποια υπηρεσία μου: «έχω βιομηχανία ενδυμάτων και πολλές φορές, όταν αγοράζω κάτι από κάπου, πληρώνω σε είδος || είμαι ελαιοχρωματιστής κι ό,τι αγοράζω απ' το μπακάλη της γειτονιάς μου, το πληρώνω σε είδος με διάφορα μερεμέτια που του κάνω»· βλ. και φρ. *πληρώνει σε είδος*·

- *τι είδους άνθρωπος είναι; τι χαρακτήρας είναι, ποιο είναι το ποίον του(;) :* «τι είδους άνθρωπος είναι ο τάδε;»·